

עדן", "בבית הקפה עזוב לנפשי", "שיר לממ" שלת האור", "כעין תבנית יציקה", "אני אוגר עצלויות".

אני מציע גם להתחשב בנסיבות מקילות שיש לדודו ברק בהנאה המהולה באכזבה ש' חשתי למקרא ספרו זה. אולי באמת "משורר בירושלים הוא / לא כמו משורר בתל-אביב. / כדי להגיע יש הר, / דרך בורמה, עץ, דודו, / חומה ושערים - / לא כל העוברים במ / עוב- רים... (והוא) נידח, / נדמה בקרב אלוהים שרוי - "

הוא אכזבה. ברק אינו מקיים בו את ההבטחה הטמונה ב"ריחיים". ואולי, פשוט, הזדרו מדי עם ספרו החדש ולא הניח לחומרי-הגלם הקשים, המחוספסים, המבורכים, של "ריחיים", להיטמע בשירתו די צורכם.

אבל למה לי להעלות השערות, כשהוא עצמו מעיד על כך, בשיר הפותח של "שירים לממשלת האור": "ואם אמרתי בתוכי / האש היא אש / לא אמרתי בתוכי / זו האש היא האש". כלומר, היה נסיון, נניח ב"ריחיים", לנגוע באש, בכאב, אבל הכווייה הרתיעה, והתוצאה: "לא אמרתי את אשר עם לבי".

לכן אני נוטה להתייחס לספר הזה של דודו ברק כאל אתגחתא של התלכטות לאן הוא הולך מכאן עם כישרון השירה הבלתי-מפוקפק שלו. הוא כוחן את עצמו, את יכולת ההתמודדות

שיריך מלך אחר

איל מגד

• דודו ברק, שירים לממשלת האור, הוצאת הקיבוץ-המאוחד, תל-אביב.

דודו ברק

שלו, את יכולת הספיגה שלו, "המותננים הרכים, / אזור העדינות של המשורר שבי": את כושרו למעוד, "אך אם אפול, אהיה כדינר / המוטל אל טבעות הבריכה". והוא חושש: "הוא לא יוציא את לילו הקר ... / איך יצחק אז בארץ לא קרואה, / בבית לא לו".

ניכר בעליל, שקשה לדודו ברק להיפרד ממתק שיריו. ב"ריחיים" הוא תוהה על כך ונד לשירה המכאיבה, השונה משלו, באמרו למ- שורר אחר, יש לך "כל-כך הרבה ערי מסכנות... כל-כך הרבה נקיפות וקליפות / וכלים מפלים שבורים". ועכשיו הוא שוקל אם לחזור לגמרי "לסורו": "מישהו אמר זהו זה / מישהו אמר ורד הוא ורד הוא ורד / מישהו אמר: "אני רזה" / - אני אומר את זה אחרת".

ואם ב"ריחיים" בולט השימוש בחומרים מהחיים - "שנות החמישים", "שטח ההפקר", "אוטובוס מספר 5", "הצריף באברבנאל", "עוצמת השדיים", "ריקיאויקית שמנה דשנה", "גרנד סנטרל", "פורטי סקנד" - שב ברק בספרו החדש ומרבה בשימוש במלים-של-שבת האהובות עליו: "גיזת זהב", "חלב ודמים", "אצעדות", "צמידו חבלות", "אודס נשמתנו", "דבש האור", "בית הממתקים", "שערנו השמשי", "תפרכת שושן", "תכלת ושש", "נופת וצוף", "החושן והדביר".

אני אהבתי דווקא את העירוב של בגדי החג בבגדי-העבודה, את שילוב הצווארון הלבן והכחול ב"ריחיים". ומשום כך אני אוהב בספר הזה את השירים יוצאי הדופן "רחביה חמדת גן

דודו ברק כותב שירים יפים. אחרים אולי יגידו: מיופייפים. נדמה כאילו הוא יושב לשפת אגם גדול של מלים ודולה מתוכו אבני-חן לשכך בעדיים שהוא מתקין כצורף. השירים ומלאכת- השיר שונים תכלית-שינוי מהשירים שאני כותב, ולכן, אולי, מעניין אותי לתהות על קנקן- נם. אלה אינם שירים "מהחיים". החומרים שבהם משתמש דודו ברק אחרים לגמרי. בר- שות, כאמור, מאגר עשיר של מלים, והוא מצרף אותן ועושה תכשיטים. כל זה - על פני השטח.

לא במיקרה היתה לי קודם אסוציאציה של מים, כשכתבתי "אגם גדול של מלים". המלים הן לדודו ברק מים חיים. שיריו אינם קישוט לחיים, אלא תבאי לחיים. יתכן אפילו פיקוח- נפש. עד כדי כך, שהוא נזקק ללשון סגיר נהור כשהוא מנסה להגדיר מהי כתיבה כשיר "המשורר השלישי" בספרו "ריחיים", שקדם אך בחודשים ספורים לסיפרו הנדון כאן: "אגב, האיש שלא כתב, / ימיו / כדכוד ותור, / שומרים הפקיד על חומותיו, / בכייתים נתן בהיכליו. / נכנס - גנה אור". האור, אני כמעט בטוח, נוגה על האיש שכתב, לא על האיש שלא כתב. והרֵאיה: שמו של הספר שלפנינו "שירים לממשלת האור".

יש לי נטייה כמעט אוטומאטית לטעון, כקורא, כלפי השירים של דודו ברק, שהוא לא אומר לי דרכם דבר על עצמי, או עליו, או על "החיים". השירים האלה כאילו עומדים לעצ- מם, מנותקים ברובם ממקור הכאב, מהבעיות הנפשיות, מיחסים בין אנשים, ממשפחה. אני יודע שמאחורי השירים האלה יש מצוקה גדולה, אך שוועתה ניתכת בשירים כסיגים בזהב הצורף - ולא עולה מהם. ואני חייב לשוב ולומר לעצמי, שאלה הם שירים מסוג אחר; שזהו עוגן-הצלה אחר. ואז נחה דעתי ואני מתפנה להנות מהם. אם כי נדמה לי, שדודו ברק עצמו היה רוצה להשיל מחלצות, להתקטט פחות - את מלחתו העשירה איש לא יקה ממנו, כי היא כאמת עושר השמור לכעליו - ולהיות יותר "קונקרטי".

הוא עשה צעדים ראשונים בכיוון הזה ב"ריחיים", אבל יתכן שאלה היו כבודות מדי על צווארו ולא עבר זמן רב והוא שב אל חיקם הכטוח של שיריו המוכרים, עם כל החלב והד- בש. מהבחינה הזו, "שירים לממשלת האור"